

III. DOCUMENTAR JURIDIC

RAPORT PRIVIND EVOLUȚIA LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI ÎN ROMÂNIA – 2013*

- partea a II-a -

Cei 6 ani de la aderarea României la Uniunea Europeană reprezintă o confirmare a proiectelor europene începute, o promovare a proiectelor naționale la scară largă și cu impact pozitiv și nu în ultimul rând o îmbinare a viziunii interne cu cea externă.

Beneficiind de cofinanțare de la Fondul Social European prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative 2007-2013 - Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice, cu accentul pus pe procesul de descentralizare, Ministerul Afacerilor Externe, conform unui comunicat de presă, a lansat, în data de 8 noiembrie 2013, un proiect intitulat „E-VIZA – portal electronic pentru facilitarea procesului de obținere a vizelor” și are ca obiectiv general îmbunătățirea sistemului de procesare a cererilor de viză pentru România prin crearea unui nou serviciu electronic deschis publicului.

Prin acest proiect se urmărește crearea unui portal intern și extern de pre-aplicare și post-aplicare în vederea obținerii vizei pentru România, a unei infrastructuri software de componente de suport care va permite operarea în mod rapid și securizat în rețea, o infrastructură hardware completă pentru locațiile centrale, precum și echipamente de infrastructură hardware pentru posturile consulare.

La nivel internațional, România a fost aleasă pe 14 iunie 2013, în cadrul unei reuniuni plenare a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din New York, prin Reprezentantul Permanent al său la ONU, în postul de vicepreședinte al Adunării Generale pentru cea de-a 68-a sesiune, care a avut loc în luna septembrie 2013. Punctele de pe agenda de lucru a Adunării Generale, numită „Agenda de dezvoltare post 2015: definirea cadrului de acțiune”, privesc unele măsuri referitoare la umanitate și mediul înconjurător.

* Elaborat în cadrul IRDO de un colectiv coordonat de dr. Claudia Elena Marinică, cercetător științific.

La nivel național, în privința administrației publice a fost luată Decizia prim-ministrului nr. 104/2013 privind înființarea Comitetului interministerial pentru resursele umane în domeniul administrației publice¹ care are ca obiectiv stabilirea unor măsuri pentru dezvoltarea resurselor umane în domeniul administrației publice. Scopul este de a asigura transparența modalităților de recrutare și creșterea interesului față de funcția publică și, nu în ultimul rând, eficientizarea utilizării resurselor umane în cadrul administrației publice.

Prin Decizia nr. 163/2013 a prim-ministrului a fost înființat Comitetul interministerial pentru armonizare legislativă privind serviciile sociale destinate persoanelor cu dizabilități, având drept obiectiv eficientizarea măsurilor de asistență socială acordate persoanelor cu dizabilități.

Tot la nivelul administrației publice, a fost publicată Decizia prim-ministrului nr.233/2013 privind înființarea Grupului interministerial strategic pentru prevenirea și combaterea macrocriminalității ce afectează siguranța cetățeanului și funcționarea instituțiilor publice². Acest Grup are rolul de elaborare, integrare, corelare și monitorizare a politicii Guvernului de prevenire a macrocriminalității.

Cooperarea între puterile statului cu privire la relația cu Uniunea Europeană a fost întărită prin Legea nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene³. Astfel, este reglementat cadrul de cooperare între Parlamentul României sau una dintre Camerele acestuia și Guvernul României, în ceea ce privește participarea României la procesul decizional din cadrul Uniunii Europene, precum și monitorizarea armonizării.

În scopul **promovării dreptului umanitar la nivel național**, în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 349 din data de 13 iunie 2013 a fost publicată Legea nr. 177/2013

¹ Publicat în M.Of., I, nr. 81 din de 6 februarie 2013

² Publicat în M.Of., I, nr. 338 din 10 iunie 2013

³ Publicată în M. Of., I, nr. 820, din 21 decembrie 2013.

privind declararea zilei de 14 mai - Ziua dreptului internațional umanitar.

În ceea ce privește **dreptul la azil**, în decursul anului 2013, au fost luate o serie de măsuri legislative în vederea optimizării cadrului organizatoric, având drept scop oferirea aceluiași grad de protecție indiferent de statul membru căruia i se adresează. Astfel, a apărut Legea nr. 18/2013 pentru modificarea Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, prin care au fost eliminate referirile cu privire la acordarea protecției umanitare temporare, se fac precizări potrivit cărora statutul de refugiat și protecția subsidiară se acordă pe o perioadă nedeterminată. De asemenea, orice cerere de azil este analizată individual și succesiv din perspectiva statutului de refugiat și a protecției subsidiare.

Totodată, a fost publicată Hotărârea Guvernului nr. 653/27.08.2013 pentru modificarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.251/2006, care cuprinde în principal reglementări care au în vedere stabilirea termenului de efectuare a anchetei sociale în baza căreia se va stabili dreptul la ajutorul nerambursabil, precum și procedura de realizare a plății acestuia

Modificările și completările de mai sus sunt urmate și de Legea nr. 376/2013 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul migrației și azilului⁴. Astfel, aceasta modifică și completează prevederile OUG nr. 194/2002 prin reglementare în mod expres și distinct a celor două categorii de străini care pot solicita acordarea dreptului de ședere pe termen lung, cât și străinii care beneficiază de protecție internațională în România. Legea transpune și Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011 de modificare a Directivei 2003/109/CE a Consiliului în vederea extinderii domeniului său de aplicare la beneficiarii de protecție internațională⁵. Astfel, are loc o consolidare juridică a drepturilor beneficiarilor protecției internaționale care duce la creșterea gradului de integrare a acestora în societatea românească.

Drepturile copilului au reprezentat, de asemenea, un subiect în atenția Guvernului. La inițiativa acestuia, Parlamentul a adoptat Legea nr. 257/26.09.2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului ce a avut în vedere introducerea unor prevederi legislative care să Completeze cadrul legislativ în vigoare, în anumite sectoare insuficient reglementate, a căror clarificare este de natură a asigura o mai bună protecție a drepturilor copilului sau a delimitării atribuțiilor și competențelor ce revin autorităților locale. Totodată, a fost publicată Hotărârea Guvernului nr. 1.252/12.12.2012⁶ privind aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a creșelor și a altor unități de educație timpurie antepreșcolară.

Cât privește **protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap**, în luna mai 2013 a fost aprobat Ordinul nr. 692/23.05.2013 al ministrului sănătății și nr. 982/23.05.2013 al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice privind modificarea cap. 1 „Funcțiile mentale” din anexa la Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1.992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap⁷.

De asemenea, a fost publicat Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 2273/2013⁸ pentru aprobarea Procedurii de aplicare a prevederilor art. 42 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, coroborate cu cele ale art. 77 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice în care sunt prevăzute condițiile în care persoanele cu handicap grav pot opta pentru asistent personal sau indemnizație de însoțitor.

Totodată, instituția Avocatului Poporului a dat publicității un Raport privind protecția persoanelor cu handicap, care își propune să evidențieze problemele cu care se confruntă persoanele cu handicap din cauza unor prevederi legale neclare sau lacunare și a disfuncționalităților din administrația publică, și, în egală măsură, prin recomandările

⁴ Publicată în M. Of., I, nr. 826, din 23 decembrie 2013.

⁵ Publicată în J.Of., seria L, nr. 132 din 19 mai 2011.

⁶ Publicată în M. Of., I, nr. 8 din 7 ianuarie 2013.

⁷ Publicată în M. Of., I, nr. 313 din 30 mai 2013.

⁸ Publicată în M. Of., I, nr. 691 din 12 noiembrie 2013.

formulate, să contribuie la crearea unui cadru legislativ și administrativ menit să asigure, în mod real și în orice situație, promovarea, garantarea și respectarea drepturilor persoanei cu handicap⁹.

Din raport reiese faptul că unele conflicte apărute în relația persoană cu handicap – administrație publică centrală sau locală ar putea fi prevenite pe viitor prin perfecționări de ordin legislativ, precum și prin măsuri de îmbunătățire a practicii administrative. Astfel, conform celor precizate în Raport, printre principalele disfuncționalități constatate sunt: nerespectarea de către entitățile publice locale (servicii publice de asistență socială, primării) a dreptului persoanei cu handicap grav la asistent personal; finanțarea deficitară a sistemului de asistență socială și medicală a persoanelor cu handicap; încadrarea în categoria nevăzătorilor a tuturor persoanelor cu deficiențe vizuale; restricționarea accesului la sănătate, educație și servicii sociale a persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate, ca urmare a tergiversării aprobării normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 151/2010; nerespectarea de către instituțiile publice a dispozițiilor art. 64 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap; tergiversarea soluționării cererilor adresate de persoanele cu handicap instituțiilor publice, întâzieri în implementarea programului de interes național în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor adulte cu handicap prin înființarea de servicii sociale alternative de tip rezidențial pentru persoanele adulte cu handicap; limitarea accesului persoanelor cu handicap în centre rezidențiale publice de recuperare și reabilitare neuropsihică pentru persoanele cu handicap care să corespundă nevoilor acestora; limitarea accesului persoanelor cu handicap în centre rezidențiale publice de recuperare și reabilitare neuropsihică pentru persoanele cu handicap care să corespundă nevoilor acestora; disfuncționalități în comunicarea interinstituțională a numeroaselor autorități și instituții publice centrale și locale implicate în protecția drepturilor persoanelor cu handicap.

Cu privire la protejarea și combaterea

⁹ http://www.avp.ro/rapoarte-speciale/raport_special_handicap_mai2013.pdf.

împotriva tuturor formelor de discriminare, pentru crearea unui cadru normativ național coerent, unitar și accesibil s-a impus adoptarea Legii nr. 61/2013 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, care se referă la: introducerea excepției de la discriminarea directă și abrogarea dispozițiilor referitoare la această excepție; modificarea dispozițiilor care reglementează excepții de la acțiunile care constituie fapte de discriminare, corelarea amenzilor contravenționale cu cele prevăzute de OUG nr. 83/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse de tratament între femei și bărbați pentru eliminarea oricărei diferențe de tratament sancționator între criteriile protejate de directivele antidiscriminare și, nu în ultimul rând, atingerea scopului preventiv al acestor norme.

Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO), organism independent de promovare, protecție și monitorizare a implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, a elaborat în anul 2013 un studiu privind „Evoluția protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități în România”¹⁰ care își propune să ofere o imagine asupra modului în care sunt respectate drepturile persoanelor cu handicap în România. În acest sens s-a analizat obiectiv modul în care prevederile Convenției se reflectă în legislația românească, dar și modul în care acestea sunt respectate.

În urma trecerii în revistă a celor mai importante aspecte din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități, principalele concluzii se referă la: acțiuni continue de sensibilizare, conștientizare și promovare pentru ca persoanele cu dizabilități să se bucure pe deplin de toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, în condiții de egalitate cu ceilalți; schimbarea atitudinilor care presupune în primul rând schimbarea modalităților de abordare a persoanei cu dizabilități – cetățean cu drepturi depline; cercetarea - esențială pentru creșterea înțelegerii la nivel public a problemelor legate de dizabilitate; elaborarea de metodologii pentru

¹⁰ www.irdo.ro.

colectarea datelor cu privire la persoanele cu dizabilități; elaborarea strategiei naționale pentru dizabilitate

În sprijinul și promovarea **egalității de șanse de tratament între femei și bărbați**, principiu fundamental al drepturilor omului, este și Legea nr. 115/2013 pentru aprobarea OUG nr. 83/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați prin care se transpun prevederile specifice domeniului egalității de șanse din Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și Consiliului privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE precum și ale Directivei 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și, nu în ultimul rând, corelarea normelor interne cu cele comunitare.

Astfel, prevederile legii se vor aplica și asupra unei noi categorii de beneficiari de drepturi de protecție socială, respectiv cea a soțiilor/soților colaboratori ai lucrătorilor independenți, în conformitate cu prevederile Directivei 2010/41/UE a Parlamentului European și Consiliului privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE.

De asemenea, crește gradul de accesibilitate al tuturor cetățenilor la prevederile acesteia și a posibilității de protejare a drepturilor de care beneficiază în cazul în care sunt supuși unui act de discriminare pe criteriu de sex.

În privința **egalității de tratament între femei și bărbați**, a fost publicată Norma Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară nr. 11/2013 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la serviciile din domeniul asigurărilor și furnizarea de servicii în domeniul asigurărilor¹¹. Astfel, sunt reglementate măsurile privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la serviciile

din domeniul asigurărilor și furnizarea de servicii în domeniul asigurărilor întrucât nu trebuie să existe sau să fie determinate diferențe în materie de prime și beneficii pentru persoana asigurată. Potrivit reglementărilor din normă, asiguratorii trebuie să țină evidența contractelor de asigurare cu prime sau beneficii diferențiate pe sexe și să asigure gestionarea acestora până la expirare, în condițiile și pe baza datelor statistice de la data încheierii acestora.

De asemenea, a fost publicată Hotărârea Guvernului nr. 933/2013 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei naționale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați¹², care are ca principale atribuții: promovarea abordării integrate a principiului abordării integrate a principiului egalității de șanse între femei și bărbați, în scopul eliminării inegalităților de gen și a discriminărilor pe criterii de sex; includerea principiului egalității de șanse între femei și bărbați în elaborarea și în aplicarea politicilor sectoriale, prin intermediul instituțiilor Comisiei; evaluarea stadiului aplicării și respectării legislației în domeniu la nivel central, etc.; evaluarea procesului de armonizare a legislației naționale cu reglementările UE în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați etc.

În contextul unei nevoi de a menține nivelul de ocupare a forței de muncă și crearea de noi locuri de muncă, se impun eforturi deosebite la nivel național în vederea îmbunătățirii ofertei de forță de muncă și a reducerii șomajului în rândul tinerilor, care se pot concretiza în accelerarea eforturilor de promovare a primului contact cu viața profesională în rândul tinerilor și a participării acestora pe piața forței de muncă precum și creșterea substanțială a numărului de ucenicii și de stagii de formare și nu în ultimul rând reînnoirea eforturilor de a-i readuce într-un sistem de formare pe cei care au părăsit școala timpuriu. Aceste motive precum și necesitatea actualizării cadrului juridic care să răspundă nevoii de sprijinire a tinerilor care au abandonat școala să obțină o calificare au determinat ca Legea nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă să fie supusă unor modificări, prin Legea nr. 179/2013 pentru modificare și completarea Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de

¹¹ Publicată în M. Of., I, nr. 593 din data de 20 septembrie 2013.

¹² Publicată în M. Of., I, nr. 747 din data de 3 decembrie 2013.

muncă.

Astfel, principalele reglementări din cadrul acestei legi se referă la: obținerea, de către tineri, a unei formări profesionale de calitate și a unor competențe recunoscute la nivel național, care să permită ocuparea unui loc de muncă și continuarea învățării; asigurarea necesarului de forță de muncă calificată, de calitate, în funcție de cerințele proprii ale angajatorilor; simplificarea atribuțiilor angajatorilor care organizează ucenicia la locul de muncă; sporirea finanțării acestui tip de formare profesională, inclusiv prin utilizarea fondurilor europene; facilitarea integrării sociale a tinerilor în concordanță cu aspirațiile lor profesionale și cu necesitățile pieței muncii; sporirea contribuției la creșterea economică, crearea de noi locuri de muncă, coeziunea socială și împlinire personală; promovarea dialogului social și dezvoltarea parteneriatele la nivel local.

De asemenea, România în calitate de stat membru al UE trebuie să asigure un cadru juridic transparent în domeniul formării profesionale a adulților, astfel încât, inclusiv în domeniul serviciilor de formare profesională să se prevadă dispoziții cu caracter obligatoriu conforme cu prevederile Directivei 2006/123/CE privind serviciile pe piața internă. Astfel, printre schimbările preconizate se numără:

- formarea profesională a adulților este o activitate de interes general și face parte din sistemul național de educație și formare profesională;

- introducerea de noi atribuții pentru comisiile de autorizare județene precum și transmiterea de informații necesare de la nivel județean către Consiliul Național al Calificărilor și Formării Profesionale a Adulților (CNCFPA) pentru elaborarea și actualizarea Registrului național al furnizorilor de formare profesională neautorizați precum și a Registrului național al furnizorilor de formare profesională transfrontalieri;

- introducerea în mod expres a unui regim de autorizare nediscriminatoriu și justificat în vederea creării unui cadru de referință care să servească drept instrument de traducere între diferite sisteme și niveluri de calificări, atât pentru învățământul general și superior, cât și pentru educația și formarea profesională. Astfel vor fi asigurate transparența, compatibilitatea și

transferabilitatea calificărilor cetățenilor.

Se urmărește facilitarea învățării pe tot parcursul vieții prin promovarea accesului și oportunităților egale pentru toți, promovarea diversității în formarea profesională continuă și a cooperării între furnizorii de formare profesională continuă și piața muncii, recunoașterea în țară și în străinătate a certificatelor emise de furnizorii de formare profesională autorizați precum și de centrele de evaluare a competențelor autorizate, eliminarea barierelor din calea libertății de stabilire a prestatorilor de servicii de formare profesională din România, garantarea dreptului beneficiarilor și prestatorilor de a presta servicii de formare profesională pe întreg teritoriul a României etc.

Hotărârea nr. 855/06.11.2013 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă¹³ a avut în vedere și Concluziile Consiliului European din 27-28 iunie 2013 care au făcut referire la promovarea ucenicilor de înaltă calitate și a învățării la locul de muncă, în special prin intermediul Alianței europene pentru ucenicii, aceasta fiind un element cheie în sprijinirea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor. Soluțiile tehnice propuse prin acest proiect de act normativ răspund obiectivelor în materie de ocupare din documentele Uniunii Europene formulate în: Decizia Consiliului din 21 octombrie 2010 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre; Decizia Consiliului din 22 aprilie 2013 privind orientări pentru politicile de ocuparea forței de muncă ale statelor membre; Comunicarea Comisiei Către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor „Inițiativa privind oportunitățile pentru tineri”.

Aceeași linie directoare o urmează și Legea nr. 250/2013¹⁴ pentru modificarea și completarea Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă și pentru modificarea Legii nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale. Este vizată simplificarea și flexibilizarea modului de implementare a măsurilor de stimulare a ocupării astfel încât să devină mai atractive pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și angajatori. Astfel,

¹³ Publicată în M. Of., I, nr. 705 din 18 noiembrie 2013.

¹⁴ Publicată în M. Of., I, nr. 457 din 24 iunie 2013.

se vor acorda servicii gratuite de evaluare a competențelor dobândite pe alte căi decât cea formală, cu scopul de a facilita și urgenta obținerea unui certificat de competențe profesionale, prime de mobilitate inclusiv șomerilor de lungă durată, eliminarea scutirii de la plata contribuției datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj a angajatorilor care beneficiază de măsura pentru subvenționarea locurilor de muncă etc.

Prin aceste măsuri legislative, România urmărește să își atingă obiectivele în contextul Strategiei Europa 2020 și de asemenea, urmărește accesul rapid la un nou loc de muncă prin aplicarea unor măsuri de stimulare a ocupării atractive precum și noi măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă și respectiv, creșterea participării pe piața muncii a unei categorii care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește găsirea unui loc de muncă și anume lucrătorii vârstnici.

Tot în domeniul asistenței sociale amintim OUG nr. 42/15.05.2013¹⁵ pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, precum și pentru modificarea Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobată prin Legea nr. 286/2013, în sensul majorării cuantumului acestor drepturi și a limitei de venituri până la care se acordă alocația pentru susținerea familiei, pentru acoperirea cheltuielilor suplimentare determinate de creșterile de prețuri la energie electrică și gaze naturale.

De asemenea, menționăm și Hotărârea Guvernului nr. 778/09.10.2013¹⁶ pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, și a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 920/2011. Actul normativ are în vedere punerea de acord a dispozițiilor cuprinse în normele

metodologice cu noile reglementări adoptate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 42 pentru modificarea și completarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, precum și pentru modificarea Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei și prin Ordonanța Guvernului nr. 27/2013 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece

Legea nr. 108/2013¹⁷ pentru ratificarea Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Franceze privind recunoașterea academică a diplomelor și perioadelor de studii din învățământul superior, semnat la București la 18 octombrie 2013, vine în sprijinul mobilității academice între cele două state, pentru recunoașterea studiilor în Franța și, dobândirea, în condițiile legii, a accesului la piața forței de muncă din această țară. Acordul prevede tipurile de diplome de învățământ superior care fac obiectul procesului de recunoaștere, autoritățile competente pentru recunoașterea diplomelor și a perioadelor de studii, serviciile abilitate să furnizeze informații cu privire la diplomelor eliberate în cele două state semnate, corelarea și comparabilitatea diplomelor eliberate în cele două state, recunoașterea perioadelor de studii, nefinalizate cu o diplomă și existența unui nivel comparabil între diplomele de doctor (titlu științific).

Legea nr. 44/2013¹⁸ pentru modificarea Legii cetățeniei române nr.21/1991, republicată, vine ca urmare a necesității modificării unor prevederi ce țin de activitatea Autorității Naționale pentru Cetățenie întrucât au fost constatate tergiversări nejustificate în emiterea și comunicarea ordinului de redobândire a cetățeniei române, fapt ce conduce la imposibilitatea depunerii jurământului față de statul român și a obținerii certificatului de cetățenie. De asemenea, se introduce un termen de 30 zile în care urmează a fi comunicate relațiile solicitate în temeiul art. 8 alin.(1) lit.e).

Cât privește **regimul juridic al străinilor în România**, a fost adoptată Legea nr. 158/2013¹⁹ pentru modificarea și completarea OUG nr. 194/2002 privind străinilor în România, prin

¹⁵ Publicată în M. Of., I, nr. 284 din 21 mai 2013.

¹⁶ Publicată în M. Of., I, nr. 631 din 11 octombrie 2013.

¹⁷ Publicată în M. Of., I, nr. 793 din 17 decembrie 2013.

¹⁸ Publicată în M. Of., I, nr. 148 din 20 martie 2013.

¹⁹ Publicată în M. Of., I, nr. 280 din 17 mai 2013.

care se stabilește în componența ministrului afacerilor interne aprobarea, prin ordin, a unui regulament privind regulile de ordine interioară pe care străini trebuie să le respecte, modul de organizarea accesului, pazei, supravegherii și însoțirii străinilor în și din centre.

De asemenea, se introduc noi dispoziții cu privire la posibilitatea de comunicare a străinilor aflați în centre de cazare cu membrii lor de familie, precum și cu reprezentantul legal, se stabilește, în mod expres, a principalelor obligații ale străinilor cazați în centre precum și introducerea unor prevederi referitoare la posibilitatea luării unor măsuri, inclusiv prin utilizarea forței, pentru protejarea vieții sau integrității fizice a persoanelor centrelor, a străinilor ori a altor persoane. Prin aceste modificări și completări se dorește asigurarea transparenței cadrului juridic reglementat pentru aceștia și gestionarea eficientă a problematicii străinilor luați în custodie publică.

Legea nr. 64/2013²⁰ pentru ratificarea Acordului între Statele Membre ale Uniunii Europene, reunite în cadrul Consiliului, privind protecția informațiilor clasificate schimbate în interesul Uniunii Europene, semnat la Bruxelles la 25 mai 2011, a apărut ca urmare a necesității asigurării la nivelul UE, dar și în relația cu fiecare stat în parte a unor standarde comune de securitate pentru protecția informațiilor clasificate schimbate. Prin Acord se acordă protecție informațiilor UE clasificate provenind de la: instituțiile Uniunii Europene sau de la agenții, organisme sau oficii înființate de către aceasta și care sunt furnizate Părților sau schimbate cu acestea; părți și sunt furnizate instituțiilor Uniunii Europene sau agențiilor, organismelor ori oficiilor înființate de către UE sau schimbate cu acestea; părți pentru a fi furnizate sau schimbate între ele în interesul Uniunii Europene și sunt marcate pentru a indica faptul că fac obiectul prezentului Acord; instituțiile Uniunii Europene sau de la agențiile, organismele ori oficiile înființate de aceasta din partea unor state terțe sau a unor organizații internaționale și sunt furnizate Părților sau schimbate cu acestea.

O importantă reglementare legislativă se referă la Codul de procedură Civilă și Legea nr. 214/2013 pentru aprobarea OUG nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru

punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea unor acte normative conexe. Astfel, data de intrare în vigoare a noului Cod de procedură civilă, 1 februarie 2013, va fi corelată cu data intrării în vigoare a Legii privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

În privința ralierei la legislația europeană, a fost publicată Legea nr. 300/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004²¹ privind cooperarea judiciară internațională în materie penală care vine să aducă modificări în ceea ce privește mandatul european de arestare a cărui procedură de emitere de către instanțele judecătorești se modifică. De asemenea, se modifică și se completează reglementările referitoare la transferurile de proceduri în materie penală și, nu în ultimul rând, se introduc reguli noi, unitare, în domeniul recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești și a actelor judiciare în relația cu statele terțe.

Cu un impact social la fel de puternic este și Legea nr. 254/2013²² privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, care va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de Procedură Penală, mai precis la data de 1 februarie 2014 și are ca obiect instituțiile din materia executării pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în timpul procesului.

Structurată în șapte titluri aceasta pornește de la prezentarea dispozițiilor generale, continuă cu instituția judecătorului de supraveghere a privării de libertate, în Titlul III este reglementată executarea pedepselor privative de libertate dispuse în cazul majorilor, în Titlul IV este reglementată executarea măsurilor preventive privative de libertate urmate fiind de dispoziții privind executarea măsurilor educative privative de libertate, infracțiuni și contravenții și dispoziții finale.

Pentru eficientizarea și transparentizarea activității administrației publice față de cetățean, amintim că Ministerul Afacerilor Interne este

²⁰ Publicată în M. Of., I, nr. 163 din 26 martie 2013.

²¹ Publicată în M. Of., I, nr. 772 din 11 decembrie 2013.

²² Publicată în M. Of., I, nr. 514 din 14 august 2013.

implicat și derulează un proiect pentru **implementarea unui sistem electronic online prin intermediul căruia se poate verifica existența apostilelor eliberate pentru actelor oficiale administrative**. Prin acest sistem verificarea va fi accesibilă atât instituțiilor publice cât și cetățenilor, aceștia având posibilitatea să verifice în timp real apostilarea documentelor, oferindu-le astfel garanția autenticității actelor oficiale administrative emise de autoritățile administrative române și prezentate spre utilizare pe teritoriul statelor membre ale Convenției cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga la 5 octombrie 1961, la care România a aderat prin Ordonanța Guvernului nr. 66/1999, aprobată prin Legea nr. 52/2000, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, în acest context, cel al eficientizării activității instituției prefectului, a administrației publice, dar mai ales a cetățenilor români, la data de 5 iunie 2013 a intrat în vigoare Legea pentru aderarea României la Convenția nr. 16 a Comisiei Internaționale de Stare Civilă referitoare la eliberarea extraselor multilingve ale actelor de stare civilă, semnată la Viena la 8 septembrie 1976, ratificată prin Legea nr. 65/2012²³.

Potrivit prevederilor Convenției, extrasele multilingve ale actelor de stare civilă eliberate de autoritățile competente ale statelor părți la aceasta sunt întocmite atunci când o parte interesată o cere sau atunci când utilizarea lor necesită o traducere. Aceste extrase au aceeași valoare juridică ca și extrasele eliberate conform regulilor de drept intern, în vigoare, în statul care le-a emis.

Extrasele multilingve ale actelor de stare civilă privind nașterea, căsătoria sau decesul, vor fi acceptate de către autoritățile și instituțiile publice din România și din celelalte state membre ale convenției fără vreo formă de legalizare sau fără o formalitate echivalentă pe teritoriul fiecărui stat parte la convenție.

Prin urmare, conform prevederilor Convenției se va substitui procedura de traducere, legalizare, supralegalizare și apostilare a actelor de stare civilă cu o procedura simplificată, contribuind la eliminarea birocrăției și la reducerea falsurilor

în actele de stare civilă. Întrucât prevederile Convenției sunt aplicabile exclusiv actelor de stare civilă iar extrasele multilingve se vor elibera doar pentru această categorie de acte, prevederile Convenției CIEC nr. 16 privind eliberarea extraselor multilingve ale actelor de stare civilă vor fi aplicabile alături de prevederile Convenției cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga la 5 octombrie 1961, la care România a aderat prin Ordonanța Guvernului nr.66/1999, aprobată prin Legea nr.52/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Prevederile Convenției de la Haga sunt aplicabile tuturor documentelor oficiale întocmite de autoritățile statelor parte la Convenție (excepție fac documentele întocmite de agenți diplomatici sau consulari și documentele administrative care au legătură directă cu o operațiune comercială sau vamală), apostila vizând un spectru larg de acte oficiale emise de autoritățile statale, inclusiv documentelor de stare civilă. Convenția nr.16 nu exclude aplicarea apostilei conform prevederilor Convenției cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine.

Astfel, cetățenii români vor beneficia de o creștere a calității serviciilor de stare civilă prin simplificarea formalităților de eliberare a documentelor de stare civilă destinate să servească în străinătate. Creșterea calității serviciilor de eliberare a documentelor de stare civilă va conduce, în mod evident, la promovarea și protejarea intereselor cetățenilor români și a tuturor românilor, prin simplificarea formalităților administrative.

Față de prezentarea de mai sus, se poate afirma că, reglementările legislative adoptate pe parcursul anului 2013 vizând protecția și promovarea drepturilor omului și, implicit, ale cetățeanului, în România, au fost la fel de prezente ca în fiecare din anii anteriori, una dintre problemele existente și care persistă este aceea referitoare la aplicarea legii în așa fel încât aceasta să fie cât mai eficientă. La sfârșitul anului 2013, România are ca obiective viitoare promovarea propriilor strategii, a proiectelor naționale și inter-statale, promovarea propriilor cetățeni, a liberei circulații și a accesului deplin pe piața muncii în UE.

²³ Publicată în M. Of., I, nr. 277 din 26 aprilie 2012.